

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління та освітніх технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний

19 червня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Білан Людмила Леонідівна, доцент кафедри управління та освітніх технологій, кандидат педагогічних наук, доцент

Опис навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» формує комплексне уявлення про наукову діяльність, її методологію та методи, навчає практичним навичкам роботи з науковою літературою та пошуку, аналізу й представлення результатів досліджень. Метою курсу є оволодіння студентами теоретичними знаннями та практичними навичками, що дозволяють самостійно проводити наукові дослідження та готувати кваліфікаційні роботи.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	С «Міжнародні відносини»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2	1 (2026/2027 н.р.)
Семестр	3	1
Лекційні заняття	20	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30	8 год.
Лабораторні заняття		-
Самостійна робота	130	164 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	5	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу: полягає у висвітленні методологічних та методико-організаційних засад науково-дослідної діяльності, що сприятиме орієнтації в складному процесі наукового дослідження.

Перелік освітніх компонент, які передують

вивченню навчальної дисципліни (за їх наявності) _____

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

ПРН3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

ПРН12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма								Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Основи методології наукових досліджень														
Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання	1	18	2	2			14	15	1	1				13
Тема 2. Наукова діяльність в Україні	3	24	2	4			18	14		1				13
Тема 3. Наукове дослідження та методика його виконання в галузі міжнародних	5	32	4	8			20	15	1	1				13

відносин													
Тема 4. Технологія дослідницької роботи та методологія наукового дослідження	7	18	2	2			14	15	1	1			13
Разом за змістовим модулем 1		92	10	16			66	59	3	4			52
Змістовий модуль 2. методика проведення наукового дослідження													
Тема 5. Рівні та методи наукового дослідження	9	20	2	2			16	15	1	1			13
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	11	24	2	4			16	16		1			15
Тема 7. Ефективність науково-дослідних робіт	13	20	2	2			16	15	1	1			13
Тема 8. Організація науково-дослідної роботи студентів та аспірантів	15	26	4	6			16	15	1	1			13
Разом за змістовим модулем 2		60	10	14			64	61	3	4			54
Усього годин		88	20	30			130	180	6	8			106

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукові напрями досліджень в галузі міжнародних відносин	2
2	Наукова інтеграція України у світове співтовариство в умовах глобалізації	4
3	Процес наукового дослідження в галузі міжнародних відносин, його характеристики та етапи проведення	8
4	Креативність як складова компетентності наукового та науково-педагогічного працівника	2
5	Вимірювання ефективності роботи наукового колективу	2
6	Роль та функції інформації на різних етапах науково-дослідної роботи в галузі міжнародних відносин	4
7	Курсова, дипломна роботи: написання, оформлення, захист.	2
8	Підготовка і презентація результатів наукового дослідження	6
Разом		30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність наукового дослідження в галузі міжнародних відносин	14
2	Перспективи та проблеми інтеграції України та українських наукових установ у світове наукове співтовариство	18
3	Вибір теми наукового дослідження в галузі міжнародних	20

	відносин: фактори, прийоми, засоби та логічна структура	
4	Мотивація креативності новаторів	14
5	Вітчизняні та міжнародні наукометричні бази даних	16
6	Організація збору інформації про результати діяльності міжнародних організацій	16
7	Моніторинг процесу, оцінка та оформлення результатів дослідження в галузі міжнародних відносин	16
8	Наукові публікації як форма наукової звітності	16
Разом		130

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист творчих робіт;
- пірінгове оцінювання.

6. Методи навчання

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Особливості науково-дослідної діяльності		
Семінар 1. Наука як продуктивна сила	РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	15
Семінар 2. Основи методології науково-дослідної діяльності		15
Семінар 3. Опанування та використання законів у науковому дослідженні	РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики	15

Семінар 4. Здійснення наукового дослідження	України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	15
Модульна контрольна робота 1.	<p>РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.</p> <p>РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.</p> <p>РН14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.</p> <p>РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.</p>	40
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Методика здійснення наукового дослідження		
Семінар 5. Науково-дослідна робота студентів	РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	15
Семінар 6. Інформаційна база наукових досліджень		15
Семінар 7. Методика виконання та захист курсових і дипломних робіт	РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	15
Семінар 8. Принципи запобігання корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	<p>РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.</p> <p>РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.</p> <p>РН14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.</p>	15

	PH17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів. PH18. Знати та застосовувати основні принципи запобігання корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	
Модульна контрольна робота 2.		40
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=4890>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Арутюнов В. Х. Методологія соціально-економічного пізнання : навч. посібник. /

- В. Х. Арутюнов, В. М. Мішин, В. М. Свінцицький. Київ: КНЕУ, 2021. 353 с.
2. Бірта Г., Бургу Ю. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2023. 142 с.
 3. Дзюба Н., Василюх Н., Даниленко С. Методологія наукових досліджень. Київ: SVA Print, 2026. 372 с.
 4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. поібн., 2-ге вид. випр. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 144 с.
 5. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник. 2-ге видання, стереотипне. Київ: Алерта, 2021. 622 с.
 6. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 226 с.
 7. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 254 с.
 8. Руденко В.М., Руденко Н.М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Кондор. 2025. 228 с.
 9. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручн. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2021. 317 с.
 10. Законодавство України з офіційного сайту ВР України: <http://zakon1.rada.gov.ua>
 11. Сайт Національної академії наук України: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>
 12. Сайт Міністерства освіти і науки України: www.mon.gov.ua
 13. Сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>